



- కట్టడి పేరుతో ఖాప్ పెద్దల అమానుషం
- పేగు బంధాలపైనే కన్నవారి గొడ్డలి వేట్లు
- 8 రాష్ట్రాల్లో పరువు హత్యల పరంపర
- చర్యలు కోరుతూ కేంద్రానికి సుప్రీం ఆదేశం
- పార్లమెంటు సమావేశాలో పరువు హత్యలబిల్లు

## ఉరి కొయ్యపై ఉత్తరాది యువతి.. !



ముహమ్మద్ షఫీ అస్మాద్  
news.shafi@gmail.com

ఉత్తరాదిన ఆటవిక యుగం నాటి చట్టాలు ఇంకా కొనసాగుతున్నాయి. 'పరువు' పేరుతో యువతుల్ని మట్టుబెట్టే ప్రక్రియ యధేచ్ఛగా కొనసాగుతోంది. గ్రామాల పాలనను తమ గుప్పెట్లో పెట్టుకున్న 'ఖాప్' పెత్తందార్లు ఆటవిక న్యాయాన్ని అమలుపరుస్తున్నారు. ఇష్టపడి పెళ్లి చేసుకున్న యువతీ యువకులను కర్కశంగా వధిస్తున్నారు. పంచాయతీ పెద్దల ఆదేశాలు అక్కడ శిలాశాసనంగా అమలవుతున్నాయి. ప్రేమ పేరుతో ఒకటైన జంటలను కట్టుబాట్ల నెపంతో ఖాప్ పెద్దలు వేధిస్తున్నారు. అటువంటి వారు ఊరు విడిచి వెళ్లేదాకా తరిమి తరిమి కొడుతున్నారు. పెళ్లి బంధాన్ని వదులుకోవాలని హింసిస్తున్నారు. మాట వినక మొండికేసిన జంటలను బలవన్మరణాలను ఆశ్రయించేలా హింసిస్తున్నారు. ఎదురు తిరిగిన యువతులను ఉరి కొయ్యలపై వేలాడదీస్తున్నారు. పెద్దల మాటను ధిక్కరించినందుకు యువకులు శవాలుగా మారు తున్నారు. అదృశ్యమైన అనేకమంది యువకుల మృతదేహాలు ఊరి చెరువుల్లోనో,

కాలువల్లోనో, నదుల్లో చీకి పాచిపోయి కుళ్లిన స్థితిలో తేలు తున్నాయి. మరికొన్ని చోట్ల యువకుల 'అదృశ్యం' మిస్టరీ వీడటం లేదు. పంచాయతీ పెద్దలు కన్నెర్ర చేసిన కుటుంబాలు బిక్కు బిక్కుమంటూ బతుకీడుస్తున్నాయి. ఎదురు తిరిగితే మనుగడ లేక పెద్దల ముందు సాగిలపడుతున్నాయి. పెత్తందార్ల జులుంకు జీ హుజూర్ అంటున్నాయి. ఒకటి అర సందర్భాల్లో పోలీస్ స్టేషన్లో న్యాయం కోరే కుటుంబాలకు వేధింపులు తప్పడం లేదు. సామాజిక బహిష్కరణ ద్వారా పంచాయతీ పెద్దలు ఆ కుటుంబాలపై అక్కసు తీర్చుకుంటున్నారు. మంచానికి, కంచానికి నోచకుండా ఆదేశాలు జారీ చేస్తున్నారు. పెళ్లిళ్లకు, పేరంటాలకు ఆహ్వానాలు పంపరాదని కట్టడి చేస్తున్నారు. పెద్దల ఆదేశాలను కాదని గుట్టుగా సంబంధ బాంధవ్యాలను నెరిపే వారిపై రేయింబవళ్లు నిఘా కొనసాగిస్తున్నారు. సమాజ బహిష్కృతులను, అక్కన చేర్చుకుంటే అదే స్థాయి దండన విధిస్తున్నారు.

### బాధితుల ఆవేదన అరణ్యరోదన

ఖాప్ పెద్దల నుంచి వీడనను ఎదుర్కొంటున్న అనేక కుటుంబాలు సమాజం నుంచి వేరుపడలేక, ఒంటరిగా బతకలేక చిత్ర వధను అనుభవిస్తున్నాయి. తప్పిదానికి ఒగ్గేయమని పెద్దలను అర్థిస్తున్నాయి. దారికొచ్చిన కుటుం

బాలను గ్రామాల పెద్దలు భారీగా జరిమానాలు వడ్డిస్తున్నారు. రోజుల్లో గడువు విధించి, జరిమానాలు చెల్లించిన వారికి విముక్తి ప్రసాదిస్తున్నారు. సమయానుసారం పైకం అందక చెల్లింపుల్లో కాస్త జాప్యం జరిగినా రెట్టింపు జరిమానా విధిస్తున్నారు. స్థామత లేక పైకం చెల్లించలేని వారి దుస్థితిని ధిక్కారంగా భావించిన గ్రామ పెద్దలు, కట్టడి పేరుతో మరింతగా ఉక్కు పాదం మోపుతున్నారు. కట్టుబాట్లను ధిక్కరించలేక, జరిమానాలు కట్టలేక అనేక కుటుంబాలు కుమిలి కుమిలి బతుకీడుస్తున్నాయి. పెద్దల ఆదేశాలకు భయపడి కొన్ని కుటుంబాలు, తమ కన్నబిడ్డలను తమ స్వహస్తాలతో పంచాయితీ పెద్దలకు అప్పగిస్తున్నారు. కన్నవారి కళ్ల ముందే పంచాయితీ పెద్దల వారిపై పాశవిక శిక్షలను అమలుపరుస్తున్నారు. పెడబొబ్బలు పెట్టినా జంటల పట్ల కరుణ చూపడం లేదు. ఊరు విడిచి పారిపోవడమో, చావో రేవో తేల్చుకోవడమో నిర్ధారించుకునే వరకూ బల ప్రయోగం కొనసాగిస్తున్నారు. పెద్దల ఆదేశాలకు లోబడి ఊరు విడిచిన వారితో గ్రామం మొత్తం, స్వకుటుంబంతో సహా సంబంధాలు తెంచుకొనేలా కట్టడి చేస్తున్నారు.

**శిలాశాశనంగా పెద్దల హుక్కు**

ఖాప్ పెద్దల ప్రమేయంతో శిక్షార్హులైన బాధితులు, ఏళ్లుగడిచినా ఊరు వైపు కన్నెత్తి చూసే సాహసం చేయరాదనే హుక్కునామా ఆయా గ్రామాల్లో అమలవుతోంది. కన్నవారిని, పేగు బంధాలను, రక్త సంబంధాలను మరువలేక ఒకరూ, ఇద్దరూ.. గ్రామాల్లో ప్రవేశించే సాహసం చేస్తే వారికి చేదు అనుభవాలు ఎదురవుతున్నాయి. ఊరి పొలిమేరల్లోని నదుల వద్ద మాటువేసి నీళ్లలో ముంచి వారిని వధిస్తున్నారు. బాధిత కుటుంబాలు న్యాయం కోసం పోలీసులను ఆశ్రయించడం కూడా అక్కడ నేరం. ఫిర్యాదులను పోలీసు స్టేషన్ కు చేరవేసే సాహసం ఏ ఒక్కరూ చేయరాదు. తప్పి జారి ఒకటి, అరా ఫిర్యాదు పోలీసు స్టేషన్ కు చేరితే, స్వయంగా పోలీసు అధికార్ల నుంచి పెద్దలతో రాజీ చేసుకోమని సూచనలు వెలువడటం అక్కడ పరిపాటి.

**8 రాష్ట్రాల్లో పరువు హత్యల దురాగతాలు**

దేశం అన్ని రంగాల్లో పురోగమించిన ఈ దశలో ఇటువంటి అకృత్యాలన్నీ దేశంలోని మారుమూల ప్రాంతాలలోనో, నభ్యతా సంస్కృతులు అంతగా వికసించని వెనుక

బడిన ప్రాంతాల్లోనో జరుగుతున్నాయనుకుంటే అది పొరపాటే అవుతుంది. దేశ రాజధానికి యోజనాల దూరంలో ఉన్న హర్యానా, రాజస్థాన్, యు.పి., పంజాబ్ వంటి ప్రగతిశీల రాష్ట్రాల్లో 'పరువు' హత్యల అకృత్యాలు యధేచ్ఛగా కొనసాగుతున్నాయి. జార్ఖండ్, తమిళనాడు సహా ఆంధ్ర రాష్ట్రంలోనూ అడపాదడపాగా ఇదే తంతు కొనసాగుతోంది. 'పరువు' హత్యల నేపథ్యంలో ఉత్తరాది రాష్ట్రాల్లో 'సగోత్రం' వ్యవహారాన్ని ఖాప్ పెద్దలు ప్రముఖంగా తెరపైకి తెస్తున్నప్పటికీ, వాస్తవంగా దాని పాత్ర చాలా చిన్నది. సమాజంలోని ఉన్నతవర్గాలు, ముఖ్యంగా భూస్వామ్య, కులాలు 'పరువు' హత్యలను తమ స్థాయి వ్యవహారాలుగా భావిస్తున్నాయి. ఉత్తరాది అనేక ప్రాంతాల్లో 'సగోత్రం' మధ్య వివాహ బంధం నిషిద్ధం. హిందూ సమాజంలోని అనేక వర్గాల్లో ఇదే విధానం కొనసాగుతూ వస్తోంది. సగోత్రాల మధ్య వివాహ సంబంధాలు అరుదు. సంస్కృతి, సంప్రదాయాలను పాటించే ఆ సమాజం వివాహానికి ముందే అన్ని విషయాలను ఆచి, తూచి సరిపోల్చుకుంటుంది. ఒకటి అరా సందర్భాల్లోనే వివాహం జరిగే అవకాశాలు తక్కువ. ఒకవేళ అలా జరిగిన సందర్భంలో విషయాలు అంతగా ప్రచారానికి నోచుకోవు. గుట్టు చప్పుడు కాకుండానే సమసిపోతాయి.

**అధ్యయన నివేదికలు ఏం చెబుతున్నాయి..**

పరువు హత్యల నేపథ్యంలో ఉన్నత, పేద బేధభావంతో పాటు కులమతాల అంతరాలు ఉన్నట్లు రిపోర్టులు నిగ్గు తేల్చాయి. జాతీయ మహిళా కమిషన్ తాజా రిపోర్టు ఇవే అంశాలను స్పష్టీకరించింది. పరువు హత్యలన్నిటిలో 'సగోత్రం' హత్యలు కేవలం మూడు శాతంగా తేల్చింది. ఒక శాతం మతాంతర నేపథ్యంగా పేర్కొంది. 24 శాతం ఇతరత్రా కారణాలు ఉంటే 72 శాతం పరువు హత్యలు కులాంతర వివాహాలేనని స్పష్టం చేసింది. సంపన్న వర్గాలు తమ యువతులను అన్ని విధాల కట్టడి చేస్తున్నాయని, భాగస్వామి ఎంపిక విషయంలో అమానుషంగా వ్యవహరిస్తున్నాయని కమిషన్ అభిప్రాయపడింది. స్వేచ్ఛగా వరుడి ఎంపికకు ఉత్తరాది యువతులకు అవకాశం లేదని, స్థాయి హోదాను బట్టి అక్కడ వివాహాలు కొనసాగుతాయని పేర్కొంది. యువతి ఐచ్ఛిక వివాహానికి పెద్దల ఆశీర్వచనాలు దక్కడం లేదని, పైపెచ్చు తమకు నచ్చిన వారితో



**పరువు హత్యల్లో సగోత్రం పాత్ర స్వల్పం**

ఉత్తరాదిలో స్వగోత్రం పరిస్థితి అందుకు పూర్తి భిన్నం. అన్ని ప్రాంతాల మాదిరిగానే ఇక్కడా వివాహాలు సంప్రదాయ బద్ధం గానే నిశ్చయమవుతాయి. పెళ్లితంతూ ఘనంగా కొనసాగుతుంది. సగోత్రాల మధ్య వివాహానికి ఆస్కారమే ఉండదు. పైపెచ్చు ఉత్తరాది సమాజం అందుకు హర్షించదు. ఈ విషయం అక్కడి యువ తకు బాగా తెలుసు. ఆకర్షణకులోనైన ఆరంభ దశలోనే అక్కడి యువత ఆ మేరకు జాగ్రత్తలు తీసుకుంటుంది. ఆ విషయంలో సందేహం అక్కర్లేదు. అయినప్పటికీ 'పరువు' హత్యలన్నీ 'సగోత్ర' వ్యవహారంగా ఉత్తరాది సంపన్న వర్గాలు చూపుతున్నాయి. 'పరువు' హత్యల నేపథ్యంలోని చీకటి కోణాన్ని దాచి పెడు తున్నాయి. పేరుకే 'పరువు' హత్యలైనా, హత్యల మూలంలో సామాజిక నిమ్నోన్నతలు దాగి ఉన్నట్లు అధ్యయనాలు వెల్లడిస్తున్నాయి. భూస్వామ్య వర్గాలకు, అక్కడి నిమ్న వర్గాలకు మధ్య తలెత్తిన భూ వివాదాలే తదనంతరం పరువు హత్యలవు తున్నా యేనే వాదన ప్రచారంలో ఉంది. ఒకే ఊరి నుంచి చదువుల కోసం కళాశాలలో చేరిన నిమ్న, ఉన్నత కులాల యువతీ, యువకుల మధ్య పెరిగిన పరిచయం కూడా ఖాప్ పెద్దల ఆగ్రహానికి కారణ మవుతోంది.

బతుకును కొనసాగించే స్వేచ్ఛా దక్కడం లేదని అభిప్రాయపడింది. కళాశాల పరిచయంలో పెళ్లాడిన యువతి, కుటుంబ పరువు, మాన మర్యాదలను మంటగల్పించిన, సంపన్న వర్గాలు ఆగ్రహవేశాలు వ్యక్తం చేస్తున్నాయని పేర్కొంది. సంతానం అనే కనికరం లేకుండా మట్టుబెడుతున్నారని కమిషన్ ఆందోళన చెందింది. గ్రామాల్లో ఈ కట్టడి ఘోరాతి ఘోరంగా ఉందని ఆడ పిల్లలను అమానుషంగా వేధిస్తున్నారని అభిప్రాయ పడింది. కట్టడి దాటిన యువతులను బహిరంగ ప్రదేశాల్లో నగ్నంగా ఊరేగించడం, నలుగురిలో నగుబాటు చేయడం, గ్రామ చావడీల ముందుకట్టేసి కొట్టడం అనేక గ్రామాల్లో కొనసాగుతుందని కమిషన్ పేర్కొంది. ప్రభుత్వ యంత్రాంగాలు, వ్యవస్థలు ఈ ఉదంతాలపై ఉదాసీనత వ్యక్తం చేస్తున్నాయని, వీటిని నియంత్రించాలని పోలీసు యంత్రాంగం అచేతనంగా

హైకోర్టు తీరుపట్ల అభ్యంతరం వ్యక్తం చేస్తున్నాయి. కోర్టు తీర్పును సమీక్షించాల్సిందిగా సుప్రీంకోర్టును ఆశ్రయించాయి. మరో వైపు పరువు హత్యల వ్యవహారంలోనూ ఢిల్లీ హైకోర్టు పోలీసుల వైఖరిపై మండిపడింది. డబ్బుకోసం నిందితులతో కుమ్మక్కవుతున్నారని తీవ్రస్థాయిలో విమర్శించింది. ప్రజా భద్రతలను విస్మరిస్తున్నారని దుయ్యబట్టింది. ఈ విషయమై హైకోర్టు న్యాయమూర్తి 'ఢింగ్రా' నేరుగా పోలీసులపై తీవ్రస్థాయి వ్యాఖ్యలు చేశారు. యువజంట పారి పోయిన కేసులను, పోలీసు అత్యాచారం కేసులుగా మారుస్తున్నారని ఆయన ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారు. "పారి పోయిన కేసులను అత్యాచారం కేసులుగా మార్చడం దురదృష్టకరం. పరువు హత్యల కేసుల్లో మీరూ భాగస్వాములేనని, డబ్బుకోసం తల్లిదండ్రులతో కుమ్మక్కవుతున్నారు. సాధారణ పౌరులను నేరస్తులుగా మారుస్తున్నారు. ఒక యువతి ప్రేమ వ్యవహారం కేసు

కొడుకుతో బయలుదేరాడు. మార్గమధ్యంలో 'సువర్ణరేఖ' నది దాటుతుండటాన్ని గమనించిన గ్రామస్థులు కులపెద్దల ఆధ్వర్యంలో దాడి చేసి అతన్ని నదిలో ముంచి చంపేశారు. ఆగస్టు 15, 2008న ఈ సంఘటన జరిగింది. ఆ తరువాత అక్కడికి చేరుకున్న 'ఆర్టి'ని హింసించారు. కనీసంగా భర్త దహన సంస్కారాల విషయంలోనూ ఎవరూ సహకరించలేదు. ఇరువురి రక్త సంబంధీకులు, బంధువులూ ఊరికట్టుబాట్లకు భయపడి బయటకు రాలేదు. ఆర్టితో ఇదివరకే తెగతెంపులు చేసుకున్నామని, తండ్రి సహా, సోదరులూ సహకారానికి నిరాకరించారు. గంపెడు విషాదం భరిస్తూనే ఆర్టి తన భర్త దహన సంస్కారాలను తానే స్వయంగా నిర్వహించింది. అందుకూ అభ్యంతరాలు వ్యక్తమయ్యాయి. అనేకానేక విమర్శలు, ప్రజా సంఘాల ఒత్తిడిల మధ్య అక్కడి పోలీసులు సంఘటనపై కేసు నమోదు చేశారు. గ్రామ



**సిగపుట్టిస్తున్న సుష్మాతివారి ఉదంతం**

ఉత్తరప్రదేశ్ కు చెందిన సుష్మాతివారి ఉదంతం కూడా ఇటువంటిదే. ఆరేళ్ల క్రితం తన క్లాస్ మెట్ ప్రభు నోచల్ ను పెళ్లాడింది. అతను నిమ్న కులస్థుడు. ఇందుకు ఆగ్రహించిన సుష్మ కుటుంబీకులు, ఆమె భర్తపై అతని పరివారంపై జరిపిన దాడిలో 5గురు చనిపోయారు. వేరే పనిపై బయటకు వెళ్లిన సుష్మ ప్రాణాలతో బయటపడింది. బాంబే హైకోర్టు నేరస్తుడికి మరణశిక్ష విధించింది. దీనిపై నిందితుడు సుప్రీంకోర్టుకు వెళ్లాడు. వాదనలు విన్న సుప్రీంకోర్టు మరణశిక్షను 25 ఏళ్ల కఠిన కారాగార శిక్షగా మార్చింది. సుప్రీం తీర్పు తనను అమితంగా బాధించిందని బాధితురాలంటుంది. తన భర్త పరివారం పై అమానుష దాడిని ఉరి తీయాల్సినంత పెద్ద తప్పుగా సుప్రీంకోర్టు భావించకపోవడాన్ని అభ్యంతరం వ్యక్తం చేస్తుంది. అత్యున్నత న్యాయస్థానం హత్యోదంతాలను సామాజిక పరిస్థితుల నేపథ్యంలో విశ్లేషించడాన్ని నొచ్చు కుంటుంది. దారుణకాండను సామాజిక కోణంలో చూడటం కుల వ్యవస్థకు మద్దతు పలకడమేనంటుంది. దోషి తన రక్తం పంచుకుపుట్టినా అతనికి మరణశిక్షే సరైనదని, సుదీర్ఘ న్యాయపోరాటం చేస్తోంది. అందుకు సుష్మ దేశవ్యాప్తంగా మద్దతు కూడకడుతోంది.

ఉండిపోతుందని ఆవేదన వ్యక్తం చేసింది. పరువు హత్యల విషయం కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు పటిష్టమైన కార్యాచరణ రూపొందించి, కఠిన చట్టాలు అమలుపరిస్తే కాని నియంత్రణ సాధ్యం కాదని తెలిపింది.

**అమానుషాలపై కోర్టుల కన్నెర్ర**

మరోవైపు ఈ దారుణాలను అడ్డుకోవాలని 'శక్తి వాహిని' అనే స్వచ్ఛంద సంస్థ 'సుప్రీం కోర్టులో ప్రజాప్రయోజనాల వ్యాజ్యాన్ని దాఖలు చేసింది. ఇది విచారణ దశలో ఉండగానే 'పరువు' హత్యల్లో భాగస్వాములైన 5గురిని హైకోర్టు మరణశిక్ష విధించింది. ఈ శిక్షా ఉదంతం ఉత్తర భారతంలో కలకలం రేపింది. ఉత్తరాది సంపన్న వర్గాలు హర్యానా

విచారణ సందర్భంగా న్యాయమూర్తి ఈ వ్యాఖ్యలు చేశారు.

**ఆర్తి పట్ల కుల పెద్దల అమానుషం**

జార్జంట్ రాష్ట్రం రాజదోహ గ్రామానికి చెందిన 'ఆర్తి'ది మరోవిషాదం. అదే గ్రామానికి చెందిన పురుషోత్తంను 13 ఏళ్ల క్రితం వివాహమాడింది. ఇద్దరూ భూమిజ గిరిజన తెగకు చెందినవారు. అందునా ఇరువురిదీ 'గరుడ' సగోత్రం. వివాహ సమయంలో కులపెద్దలు అంగీకరించలేదు. కట్టుబాట్లను కాదని పెళ్లి చేసుకొని, రాంచీ సమీపంలో కాపురం పెట్టారు. పదేళ్ల కాలంలో నలుగురు పిల్లలు. సమస్యంతా సమసిపోయిందని ఓ రోజు పురుషోత్తం స్వగ్రామం 'రాజదోహ'కు తన 4 ఏళ్ల

పెద్ద సహా 24 మంది జైలుకు తరలించారు. అక్కడి "ఘాట్ శిలా" కోర్టులో ఇంకా విచారణ కొనసాగుతుంది. ఈ కేసు నేపథ్యంలో "భూమిజ తెగ" ఆసాంతం బాధితురాలికి వ్యతిరేకమైంది.

**ప్రభుత్వాల పరువు తీస్తున్న హత్యల వ్యవహారం**

ఉత్తరాది పరువు హత్యల 'వ్యవహారం' ఆయా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు, కేంద్ర ప్రభుత్వానికి తలనొప్పిగా మారింది. కట్టుబాట్ల నేపథ్యంలో గుట్టు చప్పుడు కాకుండా సమసి పోయేవి ఎన్నో అయితే రచ్చకెక్కేవి కొన్ని మాత్రమే. ప్రచార, ప్రసార మాధ్యమాలు, ప్రజా



**ఖాప్ పంచాయితీల వ్యూహం ఏమిటి**

ఖాప్ పెద్దలు తమ తమ ప్రాంతాల్లో తమకున్న శక్తియుక్తులను, సామాజిక పట్టును ఏకం చేస్తూ తమ ప్రాంతాల ప్రజాప్రతినిధులపై తమకు అనుకూలంగా వ్యవహరించమని ఒత్తిడి తెస్తున్నారు. అందుకు హిందూ వివాహ చట్టాన్ని సవరించాలని పట్టుబడుతున్నారు. తమ 'పెద్దరికాన్ని' సమర్థించే విధంగా హిందూ వివాహ చట్టంలో మార్పులు కోరుతున్నారు. అందుకు వివాహ సంప్రదాయాల్లో 'గోత్రాన్ని' సూత్రీకరించాలని, గోత్ర సంబంధ వివాహాలపై నిషేధాన్ని విధించాలని పట్టుబడుతున్నారు. ఆ ప్రతిపాదనకు కేంద్రం అంత సానుకూలంగా లేనప్పటికీ, తమ తమ ప్రాంత ప్రజాప్రతి నిధులపై ఆ మేరకు ఒత్తిడి తెస్తున్నారు.

సంఘాలు అరచి గోలచేస్తేనే కాని ఈ ఉదంతాలు వెలుగు నోచడం లేదు. పరువు పేరుతో పేగు బంధాలను తెగ నరకడాన్ని కోర్టులు తీవ్రంగా ప్రశ్నిస్తున్నాయి. ఈ అమానుషాలన్నిటిపై ఇటీవల దేశ అత్యున్నత న్యాయస్థానం సుప్రీంకోర్టు తీవ్రంగా స్పందించింది. పరువు హత్య నేపథ్యంలో కొనసాగుతున్న అమానుషాన్ని కట్టడి చేయకపోవడంపై కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలపై ఆగ్రహం వ్యక్తం చేసింది. ఈ అనాగరికాన్ని, అడ్డుకునే విషయమై ప్రభుత్వాల ఉదాసీనతను ప్రశ్నించింది. వీటి నియంత్రణకు చేపడుతున్న చర్యల విషయమై సంజాయిషీ కోరుతూ నోటీసులు జారీ చేసింది. సుప్రీం జోక్యంతో ప్రభుత్వాల్లో కొంత కదలిక వచ్చింది.

**పరువు వ్యవహారంపై కేంద్రంలో కదలిక**

పరువు వ్యవహారాల విషయమై అన్నింటా వెలువెత్తుతున్న నిరసన నేపథ్యంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం చర్యలకు సన్నాహాలు ప్రారంభించింది. కఠిన చట్టాలను రూపొందించే క్రమంలో కనరత్తులు చేస్తుంది. వీటిని నిరోధించే విషయమై రాష్ట్రాలతో చర్చించి, చట్టాల రూపకల్పనకు గాను తగు సిఫార్సులు చేసేందుకు మంత్రుల బృందాన్ని నియమించింది. వివిధ రాష్ట్రాల ముఖ్యమంత్రులు, హోం మంత్రులతో మంత్రుల బృందం సమావేశమై 'పరువు హత్యల' నేపథ్యాన్ని, సామాజిక పరిస్థితిని, నియంత్రణ చర్యలను కూలంకషంగా చర్చిస్తుంది. రాష్ట్రాల నుంచి ఈ విషయమై సేకరించి సమాచారాన్ని క్రోడీ కరించి ఒక ముసాయిదా రూపొందిస్తుంది. ఆ మేరకు ఓ బిల్లును రూపొందించి చట్ట సవరణలతో పాటు పలు కొత్త ప్రతిపాదనలతో ఓ బిల్లును తెచ్చే ప్రయత్నంలో ముందుకు సాగుతోంది. ఈనెల 26నుంచి ప్రారంభ మయ్యే వర్షాలపు పార్లమెంటు సమావేశాల్లో సవరణ బిల్లు చోటు చేసుకోవచ్చు.

**పరువు బిల్లులో ప్రాధాన్యతలు ఏమిటి**

భారత శిక్షాస్మృతికి సంబంధించి సవరణ బిల్లులో ప్రధానంగా మూడు ప్రతిపాదనలపై కేంద్రం దృష్టి సారిస్తోంది. పరువు ప్రతిష్టల పేరుతో సాగుతున్న ఈ మారణకాండను 'హత్యానేరం'గా పరిగణించే విధంగా భారత శిక్షాస్మృతిని సవరించడం. ఇప్పటివరకూ హత్యలో ప్రత్యక్షంగా పాల్గొన్న వారిపైనే నేరం నమోదవుతూ వస్తోంది. గ్రామ పెద్దలపై కుట్రదారుల అభియోగం మాత్రమే నమోదవుతుంది. సవరణ బిల్లు దరిమిలా ప్రత్యక్షంగా హత్యలో పాల్గొన్న వారితో పాటు, గ్రామ పెద్దలపై కూడా హత్యానేరం నమోదవుతుంది. ఈ చట్టాలను ఇంకా కఠినతరం చేస్తే దోషులందరికీ ఒకే శిక్ష విధింపునకు వీలు కలుగుతుంది.

రెండో అంశం, పరువు హత్యల్లో నేరారోపణలు ఎదుర్కొంటున్న వారే తమ నిర్దోషిత్వాన్ని ఋజువు చేసుకునే విధంగా చట్ట సవరణ చేయాలన్నది మరో ప్రతిపాదన. అందుకు గాను, భారతీయ సాక్ష్యాధారాల చట్టాన్ని సవరించాలన్నది కేంద్రం యోచన. ఈ ప్రకారం పరువు హత్యల్లో భాగస్వాములైన కులపెద్దలే ఇకపై తమ నిర్దోషిత్వాన్ని ఋజువుపర్చే ఆధారాలను సంబంధిత కోర్టుల ఎదుట సమర్పించుకోవాల్సి ఉంటుంది.

మరో అంశం 1954 నాటి ప్రత్యేక వివాహ చట్టాన్ని సవరించాలనేదే కీలక ప్రతిపాదన. గతంలో ఈ చట్టం ప్రకారం వివాహమాడదలచిన యువతీ యువకులు 30 రోజులు ముందుగా అభ్యంతరాలు తెలుపమని నోటీసులు ఇవ్వాల్సి ఉండేది. వివాహానికి ముందు కాలపరిమితి ఉండటంతో కుల పెద్దలకు కట్టడికి ఆస్కారమేర్పడుతోంది. ఈ జాప్యంలో అవాంఛనీయ చర్యలకు ఆస్కార మేర్పడుతుంది. ఈ చట్ట సవరణ దరిమిలా వెనువెంటనే వివాహ అవకాశం ఉండటంతో

వెంటనే యువతీ యువకులు చట్టపరమైన రక్షణ లభించే అవకాశం ఉంది. ప్రత్యేక వివాహాల చట్ట (1954) సవరణ విషయమై మరింత స్పష్టతను అభ్యుదయవాదులు కోరుతున్నారు. మొత్తం మీద 'కఠిన చట్టాలు' తెచ్చి పరువు హత్యలను కట్టడి చేస్తే కాని ఉత్తరాదిన ఈ అమానుషం ఆగేలా లేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ విషయమై పట్టుదలతో వ్యవహరిస్తున్నా 'స్థానిక పెద్దలు' తమదైన శైలిలో కేంద్రం నిర్ణయాన్ని ప్రభావితం చేసే విధంగా పావులు కదుపుతున్నారు.

**ప్రజాప్రతినిధులకు గుదిబండగా పరువు హత్యలు**

తమ డిమాండు అన్నింటా బలపడే విధంగా ఖాప్ పెద్దలు ఇటీవల భారీ ర్యాలీ నిర్వహించారు. ఈ ర్యాలీ దేశం మొత్తం మీద పెద్ద చర్చనీయాంశమైంది. అన్నింటా రాజకీయ అంశాలు ప్రధాన పాత్ర పోషించే ఈ తరుణంలో కుల పెద్దలను కాదని ప్రజాప్రతినిధులు మనుగడ సాగించే పరిస్థితి లేదు. ఎన్నికల్లో జయాపజయాలను పెద్దల నిర్ణయం ప్రభావితం చేస్తుండడంలో ఎటువంటి సందేహం లేనప్పటికీ, 'పరువు హత్యలు' ప్రజాప్రతినిధులకు గుదిబండగా మారాయి. కుల పెద్దల ఆగ్రహాన్ని చవిచూస్తే 'ఎన్నికల్లో' ఓటమి పాలు కాక తప్పదని, అదీ తమ 'పరువు'కు సంబంధించిన విషయమని ప్రభావిత ప్రాంతాల ప్రజాప్రతినిధులు వాపోతున్నారు. అందుకు కుల పెద్దలకు సహకరించడం మినహా మరో గత్యంతరం లేకపోవడంతో 'ఖాప్' పెద్దలకు మద్దతు పలుకుతున్నారు. తమకు రాజకీయ అండ దొరకడంతో కుల పెద్దలూ, తమ రక్షణకు తమదైన శైలిలో చక్రం తిప్పుతున్నారు. పరువు హత్యల బిల్లు చట్టంగా ముందుకు వస్తే తప్ప ఈ విషయమై మరిన్ని పరిణామాలను విశ్లేషించడం సాధ్యమవుతుంది. అప్పటి వరకు పరిణామాలన్నిటిని నిశితంగా గమనించక తప్పదు. ○